

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

בפני כב' השופטת הלית סילש

תובעים (והתובע 2 נתבע שכנגד) 1. הסתדרות המורים לישראל- אגודה
2. יוסף וסרמן

3. אלי חכים (במסגרת ת.א. 2782/08) - ניתן פסק דין
4. יקי גוב ארי (במסגרת ת.א. 2873/08) - ניתן פסק דין

נגד

נתבעת ותובעת שכנגד ענת שניידר

פסק דין

1
2 תיק זה עניינו תביעה שהוגשה על ידי הסתדרות המורים לישראל ומר יוסף וסרמן, מזכ"ל הסתדרות
3 המורים כנגד הגב' ענת שניידר בגין טענה להפרת הוראות חוק איסור לשון הרע התשכ"ה 1965
4 (להלן: "חוק איסור לשון הרע") וזאת על דרך של פרסומים שונים שנעשו על ידי הנתבעת באתר
5 אינטרנט אותו היא מנהלת.

6
7 בהמשך הוגשו שתי תביעות נוספות על ידי התובעים 3 ו- 4 אשר שימשו כבעלי תפקידים בהסתדרות
8 המורים וראו עצמם נפגעים אף הם, מפרסומי הנתבעת. התביעות אוחדו בפני על פי החלטתה של
9 נשיאת בית המשפט העליון, כבוד השופטת דורית ביניש ביום 16.7.2008. במהלך הדיון, הגיעו
10 התובעים 3-4 והנתבעת להסכמות דיוניות על פיהן יינתן בעניינם פסק דין על דרך הפשרה לפי סעיף
11 79א'. פסק דין זה ניתן ביום 3.7.2011 פסק דיני זה מתייחס אפוא למערך היחסים שבין התובעים 1-
12 2 והנתבעת (לרבות התביעה שכנגד) ואלו בלבד.

13
14 הנתבעת הגישה כתב הגנה במסגרתו טענה כי אין לראות בפרסומים הנטענים כדי לשון הרע וממילא
15 עומדות לה ההגנות הקבועות בהוראות חוק איסור לשון הרע ביחס לפרסומים אלו.

16
17 בנוסף, הוגשה על ידי הנתבעת תביעה שכנגד במסגרתה טענה הגב' שניידר כי הנתבע שכנגד-מר יוסף
18 וסרמן, הפר את הוראות חוק איסור לשון הרע כנגדה מספר פעמים וזאת במסגרת דיון בועדת

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 החינוך של הכנסת, במסגרת תוכנית הרדיו ברשת ב' של כל ישראל "הכל דיבורים", ובמסגרת
2 תגובה לכתבה בעיתון "מקור ראשון".

3
4 הנתבע שכנגד הגיש כתב הגנה לכתב התביעה שכנגד במסגרתו טען כי כל מטרתה של התביעה שכנגד
5 היא לשמש את התובעת שכנגד כמגננה בפני התביעה המקורית ולמעשה אין כל ממש בטענות
6 שהועלו במסגרת כתב התביעה שכנגד.

7
8 עסקינן אפוא בתביעה ובתביעה שכנגד, שתיהן בהיקף כספי ניכר (500,000 ₪ ו- 250,000 ₪
9 בהתאמה) אשר מעורבים בהן מזכ"ל הסתדרות המורים ומי ששימשה (בזמנים הרלוונטיים לתביעה)
10 כחברת מרכז הסתדרות המורים.

11
12 ברקע הפרסומים הנטענים מחלוקת מהותית בין הצדדים ביחס לטיבו של הסכם העסקה חדש
13 (הסכם קיבוצי), המיועד לחברי הסתדרות המורים אשר כונה בשם "אופק חדש".
14 בעוד התובע 2 (והנתבע שכנגד), תמך בהתקשרותם של המורים באותו הסכם, התנגדה לכך הנתבעת
15 (והתובעת שכנגד), נחרצות.

16
17 אקדים ואציין כי בתיק זה מצאתי לחזור ולבוא לכל צדדים בהצעות שונות ומרובות לסיום הסכסוך
18 בדרך של פשרה אשר היה בהן, אילו נתקבלו, כדי למנוע כתיבתן של שורות אלו.

19
20 סברתי ועודני סבורה כי שעה שעסקינן במי שלכאורה רואים עצמם כמובילי דרך חינוכית ומי
21 שמציגים עצמם כאלו אשר ביקשו לקדם את עניינם של מורי ישראל ושל מערכת החינוך בכללותה,
22 ישכילו אותם בעלי דין לבחור באיזו מן החלופות שהוצעו להם על ידי, חלף הצורך לניתוח הראיות
23 לגופן ולמתן פסק דין לגופן, וזאת נוכח מהותן של התביעות.
24 למרבית הצער, לא התקבלה הסכמת כל בעלי הדין.

25
26 לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ונתתי דעתי לעדויות הצדדים ולסיכומיהם, באתי לכלל מסקנה כי
27 דין התביעה והתביעה שכנגד להתקבל באופן חלקי. להלן טעמי והיקף החלטתי.

28
29 בתביעה לפי הוראות חוק איסור לשון הרע נדרש בית המשפט לבחון, עקב בצד אגודל, מספר סוגיות,
30 כאשר רק עם תום בחינתן, וככל שנתקיימו כל התנאים הנקובים בהוראות החוק, יהא התובע זכאי
31 לסעד אשר נתבקש על ידו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

ראשית על בית המשפט לבחון האם האמרה או המסמך הנטען מהווים "פרסום";
שלב נוסף הוא בחינת היותו של אותו פרסום "לשון הרע" כמשמעותו של מונח זה בסעיף 1 לחוק.

ככל שנתקיימו שני תנאי הסף, יידרש בית המשפט לבחון האם מדובר בפרסום "מותר", האם
הפרסום הינו אמת ויש בו עניין ציבורי והאם עומדות לנתבע ההגנות הקבועות בחוק.

ככל שאין עסקינן בפרסום מותר או שההגנות הנקובות בהוראות חוק איסור לשון הרע אינן עומדות
לנתבע, נדרש בית המשפט לבחון את שאלת הפיצוי הראוי במקרה הנדון בפניו, תוך מתן הדעת
לשיקולים השונים הצריכים לעניין נוכח הוראות החוק ופסיקתו של בית המשפט העליון.

פרסום

התובעים מייחסים לנתבעת את פרסומו של דבר לשון הרע מכוח הודעה אשר הופיעה באתר
האינטרנט המנוהל על ידי הנתבעת.

מדובר ב"פרסום" לכל דבר ועניין כמשמעותו של מונח זה בהוראות החוק שכן עסקינן בדברים אשר
נכתבו והופיעו באתר אינטרנט הפתוח לעיונו ולתגובתו של ציבור שלם, ולא היו ממוענים לתובעים
או מי מהם בלבד.

הנתבעת עצמה, העידה במסגרת חקירתה הנגדית כי נרשמו למעלה ממיליון כניסות לאתר. אני
מודעת לעובדה כי אין בהכרח לתרגם כניסות לאתר כמספר קוראים, ואולם יש בכך כדי ללמד,
במפורש, על כך שמדובר בפרסום (בעניין זה ראה עמוד 34 שורה 4-5 לפרוטוקול הדיון מיום
14.6.10).

בד בבד, התובעת שכנגד מייחסת לנתבע שכנגד אמרות אשר נאמרו במסגרת הדיון בועדת החינוך של
הכנסת, פרסום במסגרת עימות רדיופוני ותגובה שפורסמה במסגרת כתבה עיתונאית. שני
האחרונים, ככל שאכן התרחשו, מהווים אף הם פרסום מכוח הוראות סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע
בהיותם פומביים, וכאלו אשר קבוצה גדולה מאוד של אנשים נחשפה אליהם.

עם זאת, בכל הנוגע לדברים שנאמרו לכאורה עם יציאתם של התובע 2 והנתבעת מן הדיון בועדת
החינוך של הכנסת, לא הוכיחה התובעת שכנגד כי לאותו אירוע היו שותפים אנשים נוספים או
אפילו באיזה תאריך בדיוק התרחש אותו אירוע נטען.

כתב התביעה שכנגד כמו גם תצהיר עדותה הראשי של התובעת שכנגד הוא כללי מאוד ואין בו אזכור
ולו ברמז, מי, אם בכלל, היו הנוכחים באותו אירוע (ראה סעיף 25, 81 ו- 82 לתצהיר העדות
הראשית).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

עצם העובדה כי הנתבע לכאורה אמר דבר מה זה או אחר לתובעת שכנגד, אינה הופכת את הדברים, מעצם אמירתם, ל"פרסום".
התובעת שכנגד לא הביאה לעדות עד כלשהו אשר יכול היה לשפוך אור על האירוע הנדון ולאור דבריה במסגרת התצהיר לפיהם היו אלו חברי הנהלת ההסתדרות אשר נכחו במקום ואשר ביקשו ממנה לבוא בדברים עם הנתבע שכנגד, עומדת עובדה זו לחובתה.
אין לראות באירוע זה כעומד בתנאי הסף של חוק איסור לשון הרע.

תוכן הפרסומים

נוכח מהותו של ההליך, יפורטו להלן הפרסומים נשוא התביעה והתביעה שכנגד.
אציין כי הגם שבמסגרת התצהירים והעדויות התייחסו בעלי הדין לפרסומים רבים נוספים, ניתן פסק דיני זה ביחס לפרסומים נשוא התביעה והתביעה שכנגד, ולאילו בלבד.

התביעה:

במסגרת התביעה הפנו התובעים את בית המשפט לפרסום מיום 18.11.07 במסגרתו נכתבו לכאורה על ידי הנתבעת הדברים הבאים:

א. " הנהנתנים מהסתדרות המורים ממשיכים להנות מכספינו.
וסרמן הזמין את חברי ההנהלה וראשי הסניפים ל-3 ימים לטורקיה לפני מספר חודשים באמצע המאבק על מתווה האופל".

ב. " ביום חמישי הקרוב 22.11.07 מסדר להם וסרמן סוף שבוע ארוך בכפר בלום. ראשי הסניפים וראשי הסתדרות המורים יבלו על חשבוננו ולנו משאירים את האופל".

התביעה שכנגד:

במסגרת התביעה שכנגד התייחסה התובעת שכנגד לשלושה פרסומים שונים:

א. דברים שנאמרו לכאורה עם סיום ישיבת ועד החינוך של הכנסת
לטענת התובעת שכנגד נאמרו על ידי הנתבע שכנגד הדברים הבאים בנוכחות ציבור גדול:
" לא ייתכן שענת מנהלת את אתר האינטרנט "התעוררות" ובמקביל ממלאת נאמנה את תפקידה כמורה" וכן כי "ידאג שיפטרו אותה מעבודתה".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

ב. דברים שנאמרו לכאורה במהלך עימות רדיופוני ביום 13.12.2007

" יוסי וסרמן : גברתי, ענת שניידר היא מורה שהיא אינטרסנטית שעובדת 140% משרה.

ענת שניידר : ....

מנחה : טוב..

יוסי וסרמן : " ולא מלמדת כמעט רק 14 שעות".

ג. דברים שנאמרו לכאורה במסגרת תגובתו של הנתבע שכנגד לכתבה בעיתון מקור ראשון :

"הטענות של שניידר מגמתיות ושקריות. הזמנתי אותה לבוא ולשמוע וללמוד והיא לא

באה. היא מספרת כל מיני רמאויות. אנשים תמימים קוראים באינטרנט ומאמינים. אין

לה מקום אצלנו. אין לה מקום בשום ארגון שמכבד את עצמו".

היות הפרסומים- "לשון הרע"

בהתאם להוראות סעיף 1 לחוק, לשון הרע הוא דבר אשר פרסומו עלול להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרף לשנאה, לבוז או ללעג, לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסות לו; לפגוע במשרתו, אם משרה ציבורית ואם אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו.

להלן התייחסותי לשאלת היות איזה מן הפרסומים "לשון הרע" כמשמעותו של מונח זה בחוק.

התביעה

בסייג אחד, אשר יפורט להלן, מהווים הפרסומים נשוא כתב התביעה הבעת עמדה ביקורתית לגיטימית של הנתבעת שאין בה כדי הוצאת לשון הרע.

ממכלול הראיות אשר הוגשו לעיוני עולה כי בין התובע 2 לבין הנתבעת קיים סכסוך ארוך, רווי רגשות, אשר התביעה הנוכחית מהווה אך חלק קטן ממנו.

שני הצדדים מצאו לנכון לחזור ולהפנות את שימת ליבי לכתבות, הקלטות, מסמכים, תמלילים, חוזים ותכתובת הנוגעים למוסדות הסתדרות המורים, להסכם "אופק חדש" ולמערכת היחסים העכורה בין הצדדים.

עם זאת, וביחס לשאלת היות הפרסום "לשון הרע" בהתאם להוראות החוק, לא היה בחלק הארי של אותם מסמכים כדי להוסיף או לגרוע.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 בחינתי את הפרסומים נעשית על בסיס תוכנם של הפרסומים, מהותם, מקום הפרסום, השפעתו על
2 הנמענים ומטרתם. איני מנתקת את הפרסומים מן ההקשר בו נאמרו או נכתבו, אך גם אין מקום
3 לנסות באמצעותם להעלות טענות ביחס לאירועים או לפרסומים אחרים.

4
5 העובדה כי לשיטתו של כל אחד מבעלי הדין נפל פגם כזה או אחר בדרך התנהלותו של בעל הדין
6 האחר במעשה או בפרסום נוסף, אינה יכולה לשמש בסיס או חיזוק להכרעה הפרטנית ביחס
7 לפרסומים שהונחו בפני במסגרת כתב התביעה וכתב התביעה שכנגד.
8 אין אני בוחנת את הפרסומים דרך עיניו הסובייקטיביות של בעל דין זה או אחר, אלא שהפרסום
9 נבחן על בסיס דרך קריאתו של הקורא הסביר אשר לו היה הפרסום מיועד.
10 (בעניין זה ראה ע"א 809/89 משעור נ' חביבי פ"ד מז(1) 7).

11
12 העובדה כי לנתבעת יש "אג'נדה", כטענת התובעים, בכל הקשור להסכם הקיבוצי, אשר כונה על
13 ידה "אופל חדש", אין בה פסול.

14 העובדה כי הנתבעת סברה כי נפל פגם בכך שהתובע וחברי הנהלת הסתדרות המורים נוסעים לסוף
15 שבוע או לטיול בחוץ לארץ בחודשים בהם סוגית החתימה על ההסכם עומדת על הפרק ושעה
16 שקיימות מחלוקות הנוגעות לאותו הסכם ולתנאי העסקתם של המורים במסגרתו, גם בה אין כל
17 פסול.

18 גם העובדה כי לשיטתה של הנתבעת, מגרעות ההסכם עולות על יתרונותיו, היא בגדר הבעת עמדה
19 אשר לא ניתן לפוסלה אך מעצם היותה נוגדת את זו של אדם אחר.

20
21 יש לזכור כי בזמנים הרלוונטיים לפרסום, היתה הנתבעת חברה במרכז הסתדרות המורים.
22 נוכח כך, אין בעיקרם של דברים כדי הוצאת לשון הרע, אלא ביקורת סבירה ולגיטימית.

23
24 דרך התבוננות שונה והבעת ביקורת על מעשה זה או אחר, בין אם בסופו של יום הוכח כי יש ממש
25 בביקורת ובין אם לאו, לא אך שאין בה פסול אלא שיש לראותה כחלק מתהליך בריא של התנהלות
26 ציבורית, בוודאי כאשר עסקין במי שלכאורה מייצגים ציבור.

27
28 היה זה אלברט איינשטיין אשר אמר:

29 "כל אדם צריך לבחור את דרך החשיבה שלו אם הוא לא רוצה ללכת לאיבוד במבוך האפשרויות.
30 מצד שני, אף אחד לא בטוח שלקח את הדרך הנכונה - אני פחות מכולם".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 איני רואה בשימוש במילה "נהנתנים" כביטוי אשר יש לראותו, בנסיבות המקרה שבפני כהוצאת
2 לשון הרע.

3
4 אין שום רע בהנאה, ואין פסול באדם המבקש למצות את אפשרות הפקתה של הנאה בכל דרך
5 לגיטימית העומדת לרשותו. נהפוך הוא.

6
7 הסייג היחיד הנוגע לשני חלקיו של פרסום הנתבעת צריך שיתייחס לשאלת הגורם אשר נשא בעלותו
8 של אותן חופשות (בכפר בלום כמו בטורקיה) והמשמעות הנובעת מן השימוש בכספים, ככל שהיה
9 כזה.

10
11 מן הפרסום עולה במפורש כי לשיטתה של הנתבעת, שתי הנסיעות שנמנו לעיל, נעשו על חשבון חברי
12 הסתדרות המורים.
13 קריאת הפרסום בכללותו מרמזת על טענה בדבר ניצול כספי חברי ההסתדרות למימוש צרכים
14 אישיים.

15
16 אמירה לפיה אנשי ציבור יכול ועשו שימוש בכספים שהועברו לידיהם במסגרת תפקידם הציבורי
17 לצורך מטרות פרטיות היא חמורה וככל שאין בה ממש ולא מתקיימים לגביה "מטריות ההגנה" של
18 החוק, קמה ההצדקה לפסיקתו של פיצוי בגינה. אקדים ואומר כי לשיטתי לא מדובר בנתון שולי
19 בפרסום, אלא בטענה היורדת לשורשו של דבר.

זהות התובעים

20
21 התביעה הוגשה על ידי הסתדרות המורים ועל ידי התובע 2 גם יחד.
22 עם זאת, יש מקום להוסיף ולבחון האם מהווה הפרסום, כולו או חלקו, כדי הוצאת לשון הרע ביחס
23 לשני התובעים וככל שכן, האם יש לאבחן ביניהם לעניין היקף אחריותה של הנתבעת.

24
25 בנושא זה אני סבורה כי לא ניתן לראות בפרסומים נשוא התביעה כדי לשון הרע ביחס לתובעת 1.
26
27 בעוד שמו וזהותו של התובע 2, עולה מפורשות מן הטקסט, לא ניתן להתרשם כי הפרסום מופנה
28 לגוף הקרוי הסתדרות המורים, אלא לנושאי משרה בתוכו.
29

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

לא ניתן להתעלם מן העובדה כי הנתבעת עצמה היתה במועד הופעת הפרסום נשוא התביעה, חברת
מרכז הסתדרות המורים וכי כותרת הפרסום נשוא התביעה הינה "התעוררות – מחאת מורי
הסתדרות המורים נגד ההסכם" (ההדגשה אינה במקור ה.ס.).

אני מודעת לטענה כי הנתבעת אינה חברה עוד בהסתדרות המורים וכי היא שייכת כיום, ככל
הנראה, לארגון המורים.

עם זאת, עיון בפרסום מלמד כי במועד בו נעשה, פעלה הנתבעת בתוך הסתדרות המורים ומכאן שלא
ניתן לראות את דבריה כמכוונים לגוף בו היא חברה כשלעצמו, אלא כלפי חברי הנהלה וראשי
הסניפים, כמו גם כלפי התובע 2 באופן אישי.

שני הצדדים בחרו לצרף לעיוני מסמכים הנוגעים להליכים משמעתיים, קובלנות ותלונות אשר
התנהלו ביניהם או ביחס למי מהם במוסדותיה השונים של הסתדרות המורים. דווקא דרך
התנהלות זו מלמדת כי שני הצדדים לא עסקו בהסתדרות המורים כגוף אלא בהתנהלותו של מנהלה
מחד, ובחברותה של הנתבעת במוסדותיה מאידך.

התובע 2 אף נחקר בעניין זה וטען כי הסיבה לכך שהתובעת הנוספת היא הסתדרות המורים נובעת
מכך שהוא וחבריו הם אורגן של הסתדרות המורים ולא אנשים פרטיים. (עמוד 8 שורה 11
לפרוטוקול הדיון מיום 27.5.11).

אין בידי לקבל טענתו זו של התובע ודומה כי בעצם העלאתה יש כדי ניסיון לאחוז בחבל משני
קצותיו.

ככל שהפרסום כוון כלפי אורגנים של ההסתדרות ולא ביחס לאדם זה או אחר, הרי שלכאורה דין
תביעתו של התובע 2 להידחות. מאידך, ככל שמדובר בתביעה המופנית באופן אישי כנגד אדם זה או
אחר, אין לראותה, במקרה הפרטני שבפני, כמכוונת כלפי הגוף או האורגן אליו הוא שייך.
לדעתי במקרה זה מתקיימת דווקא האפשרות השנייה ולכן יש להורות על דחיית התביעה ככל שהיא
מתייחסת לתובעת 1.

התביעה שכנגד- היות הפרסומים "לשון הרע"

דברי הנתבע שכנגד בוועדת החינוך של הכנסת :

באשר לאירוע הנטען במסדרונות ועדת החינוך של הכנסת, הרי שלא הוכח כי עסקין ב"פרסום"
ומכאן שממילא מתייתר המשך הדיון באירוע זה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

עם זאת ועל מנת שלא יימצא פסק דיני כחסר, מצאתי לנכון לציין כי הדברים אשר לכאורה נאמרו על ידי הנתבע שכנגד עם תום ישיבת ועדת החינוך של הכנסת, על פיהם יידאג לפיטוריה של התובעת שכנגד, אינם מהווים ממילא "לשון הרע" כמשמעותו של מונח זה בהוראות החוק.

בין אם אכן פעל הנתבע שכנגד לצורך מימוש מטרה זו ובין אם לאו, בין אם יכול היה לפעול לצורך פיטוריה ובין אם לאו, אין לראות בדברים אלו כפרסום לשון הרע. מדובר, לכל היותר, בשאיפה של הנתבע שכנגד.

אף באמרותיו לכאורה של הנתבע שכנגד, גם אם הן מיותרות, על פיהן לא ייתכן כי היא מנהלת את אתר האינטרנט ובמקביל ממלאת נאמנה את תפקידה כמורה, אין לראות ככאלו העומדות בסתירה להוראות חוק איסור לשון הרע אלא כדי הבעת דעה לעניין יכולותיה של התובעת שכנגד לדעתו של התובע.

יש לאבחן בין חובה חוקית והפרתה לבין דרך התנהלות שהנורמה החברתית רואה אותה כראויה או כבלתי ראויה.

יכול ומעשה או אמרה יהיו סרי טעם, אפילו עד כדי יצירת תחושת חוסר נוחות. עם זאת, אין בהם בהכרח כדי עבירה על הוראות החוק.

איני סבורה כי דבריו של הנתבע שכנגד, שממילא לא הוכח תוכנם המלא, מהווים הפרת הוראות חוק איסור לשון הרע במקרה זה.

אני מודעת לקיומה של הכתבה אשר צורפה כנספח ז' לתצהיר הנתבעת בה תוארו האירועים נשוא פרסום זה.

עם זאת מדובר בכתבה שלא ברור מהיכן נשאבו נתוניה, וממילא לא התייצב עד כלשהו כדי להעיד על תוכנם של הדברים ולא ניתן לקבוע מסמרות עובדתיות על בסיסו של מסמך זה לבדו.

העימות הרדיופוני

אמרותיו של הנתבע שכנגד במסגרת העימות הרדיופוני, ככל שנאמרו, מגיעות כדי "לשון הרע" באופן ברור.

מן הפרסום הנטען עולה הטענה על פיה התובעת עובדת 14 שעות בלבד אך מקבלת שכר לפי חישוב של 140% משרה.

המשמעות המעשית על פי האמרה הינה כי התובעת שכנגד מקבלת שכר שלא כדין וגוזלת למעשה את כספי הציבור.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

פרסום תגובת הנתבע שכנגד לכתבה בעיתון מקור ראשון

גם את התגובה לכתבה העיתונאית בעיתון "מקור ראשון", ככל שהאמור בה אכן נאמר על ידי הנתבע שכנגד, יש לראות, באופן חלקי, ככזו אשר יש בה כדי להוות הוצאת לשון הרע.

במסגרת תגובה זו, מתוארת התובעת שכנגד כמי "שמספרת רמאויות" ומעלה טענות שיקריות. אדם המעלה טענות שאין בהן אמת ומספר רמאויות, אינו יכול להצטייר כדמות חיובית, ואין ספק כי יש בכך כדי להשחיר את פניו.

טענותיו של הנתבע שכנגד במסגרת חקירתו הנגדית, על פיהן לא טען כי התובעת שכנגד היא רמאית או שקרנית, אינן יכולות להתקבל ויש בהן כדי היתממות. (ראה עמוד 16 שורות 5-16 לפרוטוקול מיום 27.5.10).

אדם המתואר כמי שאומר דברי שקר, ולכאורה לא צויין על ידי הנתבע שכנגד מקרה פרטני יחיד של אי אמירת אמת, מצטייר בעיני הקורא הסביר כשקרן. אדם המתואר כמי שאומר דברים שיש בהם רמייה, מצטייר באופן טבעי על ידי הקורא הסביר כרמאי.

מאידך, איני סבורה כי "מגמתיות" בהצגת טענות, או נקיטת עמדת הנתבע שכנגד על פיה אין לתובעת שכנגד מקום בהסתדרות המורים או בכל גוף אחר, מהווים פרסום "לשון הרע". זכותו של כל אדם לסבור כי אדם אחר, מסיבות שונות, אינו ראוי למשרה ציבורית או כי אינו ראוי להשתייך לגוף וולנטרי כזה או אחר, וזכותו של כל אדם להחזיק בדעה או להביע ביקורת כל עוד אין בכך כדי "רמיסה" של זכויות האחר. בעניין זה יש לשיטתי להזהר מאוד משימוש יתר בכלי המשפטי של חוק איסור לשון הרע.

"אמת דיברתי"

הנתבעת והנתבע שכנגד הוסיפו וטענו (כל אחד ביחס להליך הרלוונטי המתנהל כנגדו) כי ככל שימצא בית המשפט שיש לראות באיזה מן הפרסומים ככזה המהווה לשון הרע, הרי יש להורות על דחיית התביעה כנגדו עקב היות תוכן הפרסום דבר אמת.

בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע נקבע:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שהלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש"

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

טענת "אמת דיברתי" - התביעה

כפי שצויין לעיל, השאלה העובדתית הניצבת לבחינה נוגעת לסוגיית מימון שהייתם של התובע וחברי הנהלת הסתדרות המורים בסוף השבוע בכפר בלום ובטורקיה מתוך כספי חברי הסתדרות המורים.

באשר לנסיעתו של התובע לסוף השבוע בכפר בלום, הוכח (בניגוד לנטען בכתב התביעה), כי חלק הארי של נסיעה זו אכן מומן מכספי חברי ההסתדרות המורים. עוד הובהר כי הסתדרות המורים שואבת את מקורותיה הכספיים ממיסי החבר של המורים.

לא ראיתי לנכון לאמץ את נסיונם של התובעים במסגרת הסיכומים, לאבחן בין הגוף לו משלמים חברי הסתדרות המורים את מיסי החבר לבין הסתדרות המורים, וזאת נוכח עדויות הצדדים והמסמכים שצורפו, על פיהן האחד מותנה באחר.

(בעניין זה ראה, בין היתר, את עדותו של התובע 2 עמוד 11 שורות 24-21 לפרוטוקול הדיון מיום 27.5.10).

התובע עצמו אישר בתצהיר העדות הראשית (סעיף 44 לתצהירו) ובמסגרת תצהיר התשובות לשאלון (תשובות לשאלות 27 – 28 לשאלון) כי עלות השהייה ליחיד היתה כ- 1,780 ₪ וכי מתוך סכום זה, סך של 1,600 ₪ שולם שלא על ידי התובע וחברי ההנהלה עצמם.

עדותו של התובע נתמכה אף בעדויות נוספות לרבות עדותם של התובעים 3 ו-4.

(בעניין זה ראה עמוד 11 שורות 24-8 לפרוטוקול הדיון מיום 27.5.10, עדותו של מר יקי גוב ארי עמוד 24 שורות 29-26 לפרוטוקול ועדותו של מר אליהו חכם בעמוד 28 שורות 29-25 לפרוטוקול).

משהוכח כי שהות התובע ואחרים מומנה ברובה המכריע מכספי חברי הסתדרות המורים וכי באותה תקופה אכן התנהלו דיונים הנוגעים להסכם "אופק חדש", יש לקבוע כי פרסומה של התובעת, פרסום אמת הוא, ככל שהוא מתייחס להיבטים המהותיים שבו.

אני מודעת לטענתו של התובע כי הרגיש נפגע מפרסום זה כמו גם מדברי המפגינים אשר הגיעו למקום באותו סוף שבוע. כן אני ערה לעדותה של הגב' רוטמן אשר נכחה במקום באותה עת.

עם זאת, מדובר בפרסום שהוכח כי הינו במהותו- אמת, ומכאן שאין בחוסר הנוחות של התובע כדי להקים חבות של הנתבעת כלפיו, ובלבד שמדובר בפרסום שיש בו עניין ציבורי.

ה"ציבור" הרלוונטי במקרה זה הוא בראש ובראשונה חברי הסתדרות המורים. ברור כי מבחינת אלו קיים גם קיים עניין ציבורי בדרך התנהלותו של התובע כמזכ"ל ארגון העובדים בו הינם חברים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 התובע עצמו העיד , במספר הזדמנויות, כי נוכח תפקידו קיים עניין ציבורי בפרסום זה או אחר.
2 (עמוד 8 שורות 2-4 לפרוטוקול מיום 27.5.10).

3
4 במקום שבו מדובר בפרסום שיש בו אמת וקיים אינטרס ציבורי במידע, הרי שככל שהדבר נוגע
5 לנסיעה לכפר בלום, יש להורות שעומדת לנתבעת הגנת "אמת דיברתי" לפי הוראות סעיף 14 לחוק
6 איסור לשון הרע.

7 (בעניין זה ראה רע"א 10520/03 **איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר** (טרם פורסם), ע"א 439/88 **רשם**
8 **מאגרי מידע נ' משה ונטורה ואח'** עמוד 826, ספרו של א. שנהר **דיני לשון הרע** , נבו הוצאה לאור
9 בע"מ, פרק 17) .

10
11 באשר לנסיעתו של התובע לטורקיה התשובה שונה.
12 הנתבעת לא הוכיחה, אף לא בקירוב, כי יש אמת בפרסום בכל הנוגע לגורם אשר מימן את אותה
13 נסיעה.

14 בתחושתה הסובייקטיבית של הנתבעת אין די.
15 העדים השונים אשר לכאורה השתתפו באותה נסיעה העידו כי מימנו את נסיעתם באופן עצמאי.
16 התובע עמד על גרסתו כי מדובר היה בנסיעה פרטית ובמימון פרטי.
17 לא הוצגו בפני מסמכים או נתונים כלשהם מהם ניתן היה להסיק אחרת.

18
19 טענה הנתבעת כי יש לקרוא את הפרסום המתייחס לנסיעה לטורקיה ככזה הכולל ביקורת לעניין
20 עצם מועד הנסיעה ונהנתנותם של המשתתפים אך לא ביחס למימון הנסיעה על ידי הסתדרות
21 המורים.

22 הנתבעת אף חזרה על טענתה זו במסגרת חקירתה הנגדית. (בעניין זה ראה עמוד 37 שורות 8-9
23 לפרוטוקול מיום 14.6.10).

24 אין בידי לקבל פרשנות זו של הנתבעת וגם במקום שבו זו הייתה כוונתה, אין בכך כדי להועיל (ככל
25 שהדבר נוגע להגנת "אמת דיברתי") במקום שבו הפרשנות הסבירה של קורא מן השורה, הינה שונה
26 מזו של הנתבעת.

27
28 את הפרסום יש לקרוא כפי שהוא ולא ניתן לחלץ ממנו את המשמעות אותה מבקשת הנתבעת לייחס
29 לו היום ובדיעבד.

30
31 עיון בנספח 4 לכתב התביעה מלמד כי בשורה הראשונה לפרסום נאמר :
32 **"הנהנתנים מהסתדרות המורים ממשיכים להנות מכספינו".**

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

שורה אחת מתחת נאמר :

" וסרמן הזמין את חברי ההנהלה וראשי הסניפים ל-3 ימים לטורקיה לפני מספר חודשים באמצע האופל".

קורא סביר אינו יכול אלא להסיק כי לשיטתה של הכותבת, נסיעה זו מומנה על ידי התובע באמצעות כספי חברי הסתדרות המורים.

מחקירתה הנגדית של הנתבעת עלה כי מזכירת הסניף של קריית גת אשר היתה חברת סיעתה של הנתבעת סיפרה לה כי הנסיעה לטורקיה סובסדה במחיר "מצחיק".

בהמשך חקירתה הנגדית השיבה הנתבעת כי ידעה אז והיא יודעת גם היום כי הנסיעה לטורקיה היתה מסובסדת הגם שלא שאלה בזמנים הרלוונטיים לפרסום, מהו סכום התשלום או ההשתתפות בפועל.

מעדותה זו ניתן להסיק כי גם הנתבעת סברה כי הנסיעה לטורקיה מומנה או כדבריה "סובסדה" על ידי הסתדרות המורים אולם לא נעשתה על ידה כל בדיקה מעשית.

(ראה עמוד 37 שורות 14-18, עמוד 39 שורות 25-29 לפרוטוקול הדיון מיום 14.6.10)

לכן, סביר כי בזמן אמת, בעת כתיבת הפרסום, התובעת אכן כיוונה לקשור בין כספי החברים למימון הנסיעה. לפיכך אין לקבל את גרסתה הנוכחית כפי שהובעה במסגרת הליכים אלו.

אציין כי אותה מזכירת סניף שנזכרה על ידי הנתבעת בחקירתה הנגדית, לא זומנה לעדות ולא נמסר על ידה תצהיר כלשהו.

דומה כי ככל שהיה ממש בטענות הנתבעת בעניין מימון הנסיעה לטורקיה באמצעות כספי חברי הסתדרות המורים, ניתן היה להוכיח זאת בפשטות יחסית, בין אם על דרך של עדות של מי מן המשתתפים באותה נסיעה, ובין אם על דרך של הגשת מסמכים הרלוונטיים לנסיעה זו ולעלותה.

לכל הפחות ניתן היה להציג מסמכים המלמדים על עלות לאדם מן היישוב בזמנים הרלוונטיים אל מול העלות הנטענת של הנסיעה על ידי התובעים.

מטעם התובעת לא הוצג בפני דבר בעניין זה ולכן בסופו של יום אין לבית המשפט אלא את שמה שהוכח בפניו בראיות.

מכאן, שביחס לפרסום הנוגע לנסיעת התובע ואחרים לטורקיה, לא הוכיחה הנתבעת כי יש לראות את הפרסום ככזה החוסה תחת הוראות סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

טענת "אמת דיברתי"- התביעה שכנגד

דברי הנתבע שכנגד במסגרת העימות הרדיופוני

בעניין זה טען הנתבע שכנגד מספר טענות מצטברות.

טענתו המרכזית היתה כי יש אמת בפרסום זה ומקובל מאוד כי עובדים כדוגמת התובעת שכנגד עובדים כ-14 שעות פרונטאליות ואולם הגדרת היקף משרתם רחב בהרבה. ממילא טען הנתבע שכנגד בסיכומיו כי הוכח שהתובעת שכנגד אכן מלמדת 14 שעות בלבד.

עוד טען הנתבע שכנגד כי ככל שלא היה אמת בפרסום יכולה הייתה התובעת שכנגד להתייחס לכך באופן מפורש עוד במסגרת העימות ולהעמיד דברים על דיוקם או לכל הפחות לדרוש התנצלות מאוחרת, דבר שלא נעשה מעולם.

יש להפריד בין שאלת אמיתות תוכנם של הדברים לשאלת דרך התנהלותה של התובעת שכנגד כפועל יוצא של אותן אמירות והשלכות התנהלותה זו על ההליך בפני.

בעוד השאלה הראשונה מתייחסת לקיומה של הגנה על פי הוראות סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, הרי שהשאלה האחרת, ראוי שתיבחן בעיקר לצורך שאלת שיעור הפיצוי או קיומן של הקלות, אך לא לעצם אמיתות הפרסום.

טען הנתבע שכנגד כי אכן הוכח שהתובעת שכנגד מלמדת, פרונטאלית 14 שעות שבועיות. עם זאת, אותה אבחנה בין שעות פרונטאליות לשעות עבודה אחרות, אינה נלמדת, אף לא ברמז, מן הפרסום וחשוב מכך, איני סבורה כי מאזין סביר יכול היה לעשות את אותן אבחנות דקות אשר ביקש הנתבע שכנגד לעשות בדיעבד במסגרת הדיון בפני. (בעניין זה ראה לדוגמא ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח' נ' חברת חשמל בע"מ ואח', פ"ד לא(2) 281).

מן הפרסום עולה, **במפורש**, טענה של הנתבע שכנגד על פיה קיים פער בין היקף המשרה של התובעת שכנגד לבין השעות בהן היא עובדת בפועל, או במילים אחרות כי התובעת שכנגד מקבלת שכר עבור עבודה אותה היא אינה מבצעת. הא ותו לא.

התובעת שכנגד צירפה לתצהירה תלוש שכר ממנו ביקשה ללמד כי היקף משרתה עומד על 100% (ולא כנטען על ידי הנתבע שכנגד 140%). מסמך זה (נספח טו' לתצהיר) תומך באופן ברור בגרסתה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 הנתבע לא הציג ראיה כלשהי המלמדת כי יש אמת בדברים אשר נאמרו על ידו במסגרת אותו
2 עימות.

3
4 למעלה מכך, הנתבע שכנגד לא הציג מסמך או נתון אחר אשר נבחן על ידו לכאורה קודם הפרסום,
5 ואשר ממנו ניתן היה להסיק שיכול היה, ולו לכאורה, באופן סביר כלשהו, להעלות את הטענות
6 שהושמעו על ידו במסגרת העימות.

7
8 במסגרת החקירה הנגדית נשאלה התובעת שכנגד האם "תיאורטית" יכול להיות מצב שבו מנהל
9 יכול להגיע להיקף משרה של 140%. פרסום לשון הרע אינו עוסק באופציות תיאורטיות. הוא עוסק
10 בפרסום עצמו ובאמת או באי-האמת של הנאמר בפרסום.

11
12 ממכלול הראיות והעדויות עולה כי לא היה כל אמת בפרסומו של הנתבע שכנגד בכל הנוגע ליחס
13 אשר בין היקף המשרה של התובעת שכנגד לבין היקף עבודתה בפועל.

14
15 בשולי סוגיה זו אציין כי אני מתעלמת מטענותיו של הנתבע שכנגד על פיה הראיה שהובאה בפני
16 לעניין התמליל הינה חלקית ובלתי מהימנה. עם זאת, דווקא מחקירתו הנגדית של הנתבע שכנגד
17 עצמו עלה כי הדברים אכן נאמרו. הנתבע שכנגד לא הכחיש כי העימות התקיים, ולא מצאתי כי יש
18 לראות בתמליל כפי שהוגש כראיה חסרה או לאמץ את טענותיו של הנתבע שכנגד בסוגיה זו.
19 חקירתם הארוכה של התובע והנתבעת גם יחד ומכלול הראיות שהוצגו בפני, מלמדים כי הדברים
20 אכן נאמרו על ידי הנתבע שכנגד באופן ובדרך שבאה לידי ביטוי בתמליל.
21 (ראה לדוגמא עמוד 14 שורות 17-25, ועמוד 15 שורות 1-6 לפרוטוקול הדיון מיום 27.5.10)

22 תגובת הנתבע שכנגד לכתבה בעיתון "מקור ראשון".

23 כפי שצינתי לעיל, אני סבורה שיש לראות חלק גדול מתוך תגובתו של הנתבע שכנגד ככזה המהווה
24 הבעת דעה ותגובה לדברים אשר נאמרו לכאורה במסגרת אותה כתבה על ידי התובעת שכנגד.
25 עם זאת, בכל הנוגע להיות הטענות "שקריות" והיות התובעת שכנגד מי "שמספרת רמאויות",
26 נדרשת בחינת היות פרסומו של הנתבע שכנגד אמת.
27 בנוסף, בשל העובדה כי מדובר בתגובה לדברים אשר נאמרו לכאורה על ידי התובעת שכנגד במסגרת
28 אותה כתבה, יש צורך לבחון את מכלול הטענות תוך התייחסות להוראות סעיף 15 לחוק איסור לשון
29 הרע דהיינו קיומה של הגנת תום הלב מכוח היות הפרסום תגובה ומענה לפרסום קודם. נוכח
30 המורכבות תידון סוגיה זו תחת כותרת "תום הלב".
31
32

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

הגנת תום הלב

1 חוק איסור לשון הרע קובע כי תעמוד לנתבע הגנה טובה בפני תביעה בגין לשון הרע, במקום שבו
2 עשה את הפרסום **בתום לב** באחת מן הנסיבות הנקובות בסעיף 15 לחוק ולרבות מטעמים של :
3 קיומה של חובה מוסרית או חברתית לפרסם את הדברים, מקום בו הפרסום נעשה לשם הגנה על
4 עניין אישי כשר של הנתבע, הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד ציבורי או בקשר
5 לעניין ציבורי, הפרסום היה דין וחשבון הוגן של אסיפה והיה עניין ציבורי בפרסום, הפרסום לא
6 נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן וכיוצא באלו.

7
8 במסגרת סעיפים 16-18 לחוק איסור לשון הרע העניק המחוקק לאזרח ולבית המשפט כלים לצורך
9 בחינת קיומה של הגנת תום הלב לרבות לעניין נטלי הוכחה, שלילת ההגנה והפרכתה.
10 נוכח מהות טענות הצדדים, בכתבי הטענות, בתצהירים ובסיכומים ניתנת בזאת התייחסותי לכל
11 אחד מן הפרסומים נשוא התביעה והתביעה שכנגד כדלהלן:

התביעה- תום הלב בכל הנוגע לנסיעה לטורקיה

12 בעניין זה לא הוכחה הנתבעת קיומה של הגנת תום הלב.
13 לא הוכח שיש אמת בפרסום.
14 כמו כן, מחקירתה הנגדית של הנתבעת עלה כי בפועל למעט אמרות כאלה ואחרות אשר יכול ונאמרו
15 לה על ידי צדדים שלישיים, לא ננקט על ידי הנתבעת צעד כלשהו לבירור הנתונים העובדתיים בכל
16 הנוגע לזהות הגורם אשר יישא בעלות נסיעתם של התובע ואחרים לטורקיה.
17 במקום בו לא הוכח כי סוגייה זו כלל נבדקה על ידי הנתבעת אין הנתבעת יכולה לחסות תחת הגנת
18 תום הלב. טענתה של הנתבעת בסיכומיה על פיה עמדה לה חובה מוסרית לפרסם את הפירסום,
19 אינה יכולה לעמוד לה במקום שבו הוכח כי לא היה בו אמת והתובעת לא פעלה באופן סביר על מנת
20 לברר את העובדות קודם פרסומן.

התביעה שכנגד – העימות הרדיופוני

21 לא מצאתי כי יש לראות בדברי הנתבע ככאלו המוגנים תחת מטרית הוראות סעיף 15 לחוק איסור
22 לשון הרע.
23 הגם שהתברר כי שני הצדדים הופתעו מקיומו של העימות ביניהם ברדיו ולא ידעו על הכוונה
24 להעלות לשידור את האדם האחר, הרי שאיש מהם לא הפסיק את השתתפותו בשידור, על אף שזה
25 נמשך דקות ארוכות ושניהם מודעים היטב לכך שהדברים מושמעים, באותם רגעים ממש, לכלל
26 המאזינים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 בסעיף 54 לתצהיר טען הנתבע שכנגד כי המידע נשוא הפרסום התבסס על "נתונים שנמסרו לו".
2 עם זאת, לא הוכח כי נמסר לנתבע שכנגד דבר או כי בדק את הדברים שנאמרו על ידו. דומה כי
3 למעט השערות ביחס לשיעור משרתה של התובעת שכנגד, לא נעשה דבר.
4 במקום שבו הדבר שפורסם לא היה אמת, ולא ננקטו על ידי הנתבע שכנגד אמצעים סבירים, או
5 אפילו מינימליים על מנת להיווכח אם אמת הם, אם לאו, אין לראותו כמי שפעל בתום לב.
6
7 אני מוצאת לנכון לציין כי הנתבע שכנגד לא הוכיח כיצד יכול היה לדעת מהו היקף משרתה הרשום
8 של התובעת שכנגד ומהן שעות עבודתה בפועל, וככל שידע, מהו מקור המידע.

התביעה שכנגד פרסום התגובה בעיתון "מקור ראשון"

9 במסגרת התגובה לכתבה התייחס לכאורה הנתבע שכנגד למספר נושאים, וזאת תוך הצגת טענה כי
10 טענותיה של התובעת הינן שקריות ומגמתיות וכי התובעת "מספרת רמאויות".
11
12

13 שני הצדדים התייחסו ארוכות, הן בתצהירים והן בסיכומים, לסוגייה זו. עם זאת, עיקר
14 התייחסותם נגעה לשאלת היות תגובתו של הנתבע שכנגד אמת נוכח טענות התובעת שכנגד באותה
15 כתבה לעניין איכותו וטיבו של ההסכם הקיבוצי "אופק חדש" כמו גם על צעדי כפייה שננקטו כלפי
16 מורים שונים לצורך החתימה על ההסכם הקיבוצי.
17

18 באשר להיות תנאי הסכם "אופק חדש" כאלו המרעים את מצבם של המורים, לא מצאתי כי יש
19 בטענות ובמסמכים אשר הוגשו על ידי מי הצדדים כדי הצדקה לקביעה, בוודאי שלא באופן מהותי,
20 כי אכן מדובר בהסכם אשר תנאיו מרעים או מיטיבים את מצבו של המורה.
21

22 אני מוצאת אף לציין מפורשות כי אין מקום במסגרת פסק דיני זה לקבוע מסמרות בשאלת איכותו
23 וטיבו של ההסכם הקיבוצי. ממילא איני סבורה כי הליכים של תביעה ותביעה שכנגד בגין הפרת
24 הוראות חוק איסור לשון הרע, הם האכסנייה המתאימה לכך.

25 עם זאת ברי כי שני הצדדים סברו וסוברים גם היום כי הצדק בעניין זה עימם בלבד, כאשר כל אחד
26 מהם מבקש להפנות את האצבע לנתונים פרטניים אלו ואחרים.
27

28 באשר לנקיטת צעדים אשר יש בהם כדי כפייה על מורה זה או אחר לחתום על ההסכם הקיבוצי,
29 הרי שמחד, לא הובאו בפני עדים או מסמכים המלמדים כי אכן נאלץ מורה זה או אחר לחתום על
30 ההסכם הקיבוצי, ומאידך, לא הוכח כי טענותיו של הנתבע שכנגד על פיהן התובעת שכנגד משקרת
31 בעניין זה- הן אמת צרופה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

יש לזכור כי הנתבע שכנגד הוא המבקש את הגנת "תום הלב" וכי החזקה על פיה נעשה הפרסום בתום לב קמה לנתבע שכנגד רק במקום שבו מתקיים איזה מתנאי של סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע.

מצאתי כי היה בפרסום זה של הנתבע שכנגד משום חריגה מהוראות הדין, בכל הנוגע להגנות החוק וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

מעבר לטענה בדבר נתון פרטני זה או אחר, עלה מדבריו של הנתבע שכנגד, במסגרת תגובתו, כי התובעת שכנגד נוהגת לשקר ולרמות. בניגוד לדברים אשר נאמרו על ידי הנתבע שכנגד במסגרת חקירתו הנגדית, לא היה בתגובתו לכתבה כדי הפניית אצבע לדבר שקר פרטני זה או אחר, והקורא הסביר, מבין מתוכן דבריו של הנתבע שכנגד כי עסקינן במי שאומרת, פעם אחר פעם, דברי שקר ורמייה.

במילון, מוגדר המונח "**דמאי**" כמי ש :

" נוהג לרמות, עוסק בתרמית, ערום, זייפן, נוכל, שקרן, גונב דעת, מוליך שולל, בדאי וכזבן".

לא התרשמתי, והנתבע שכנגד לא הוכיח, כי יש לראות את התובעת שכנגד כמי שעוסקת, כבאורח קבע, באמירת דברי שקר ורמייה. נוכח כך, לא מצאתי כי עומדות לנתבע ההגנות הקבועות בדין.

בעניין זה אציין כי הנתבע שכנגד עצמו, סתר את עצמו בסוגיה זו כאשר טען :
"לא קראתי לה רמאית ושקרנית, כתבתי שהיא מספרת כל מיני רמאויות, דהיינו באופן מגמתי היא מטעה אנשים". (עמוד 16 שורה 15 לפרוטוקול הדיון מיום 27.5.10).

לעניין דרך הפרשנות הראויה לפרסומו של הנתבע ראה גם ע"פ (ת"א) 2075/87, **חב' אליהב בע"מ ואח' נ' חברת תעשיות איירמק (1975) בע"מ**, פ"מ תש"ן(ב) 235, 244, ע"א 382/58 פ.ש. נ' **זיסו ברנטל** פ"ד יב 1732,

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

סיכום ביניים

ממכלול הנתונים שנמנו לעיל יש להורות כי דין התביעה ככל שהיא נוגעת לפרסומה של הנתבעת בדבר מימון נסיעתו של התובע 2 לטורקיה, להתקבל.

כן יש להורות, על בסיס הראיות אשר הונחו בפני כי דין התביעה שכנגד, ככל שהיא נוגעת להתבטאותו של הנתבע שכנגד לפער שבין היקף משרתה של התובעת שכנגד להיקף שעות עבודתה בפועל, להתקבל. בנוסף, יש לראות חלק מתגובתו של הנתבע שכנגד לכתבה אשר פורסמה בעיתון "מקור ראשון", כהוצאת לשון הרע אשר אינה חוסה תחת הגנות הוראות החוק.

זהות התובע והתובעת שכנגד

במקום שבו הוכח כי דין התביעות להתקבל, הגם באופן חלקי, יש להוסיף ולבחון את ההשלכה שיש לזהות האומר או הנפגע בהליך לפי חוק איסור לשון הרע.

רבים הם המקרים שבהם נדרש בית המשפט לאזן בין אינטרסים מנוגדים. ככל שהדבר נוגע להוראות חוק איסור לשון הרע נדרש בית המשפט לאזן בין הסיכון בפגיעה בשמו הטוב של אדם לבין הצורך בשמירה על זכות היסוד של כל אדם לחופש הביטוי, לרבות ביטויים אשר לעיתים אינם "נעימים לאוזן".

אני סבורה כי מקום שבו עסקין בעניין ציבורי, או מקום שבו עסקין באיש ציבור, יש מקום ליתן משקל עודף לחופש הביטוי וזאת אל מול זכותו של איש הציבור להגנה על שמו הטוב. בית המשפט העליון נדרש לא אחת לסוגיה זו, ודומה כי הנטייה הכללית הינה לצמצום איסורי לשון הרע, כאשר עסקין באישי ציבור.

נקודת המוצא הינה כי אדם אשר נוטל על עצמו תפקיד ציבורי יודע היטב כי הוא חושף עצמו, לביקורת ציבורית. ביקורת זו מהווה תנאי בלעדיו אין לקיומם של תהליכי בדיקה ובחינה בחברה דמוקרטית. (בעניין זה ראה לדוגמא ע"א 214/89 אבנרי ואח' נ' שפירא ואח' פ"ד מג(3) 840).

אין להסיק מדבריי אלו כי הוראות חוק איסור לשון הרע אינן חלות שעה שעסקין באיש ציבור. מסקנה כזו עלולה להביא לכך שאנשים טובים וראויים ידירו רגליהם מתפקידים ציבוריים ובכך תצא החברה בכללותה ניזוקה. כמו כן איני מתעלמת כי שמו הטוב של איש ציבור הוא כלי בלעדיו אין לצורך המשך מתן שירותיו לציבור.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

1 עם זאת, ראוי כי התייחסותו של בית המשפט לטענותיו של איש ציבור בדבר הפרת הוראות חוק
2 איסור לשון הרע תהא שונה מזו של "פלוני", וזאת הן לעניין האחריות והן לעניין שיעורו של הנזק
3 וזאת תוך מתן הדעת למכלול השיקולים הצריכים לעניין.

4
5 מן העבר השני כאשר נתבע איש ציבור עקב פרסומים אשר נעשו על ידו, על בית המשפט ליתן דעתו
6 למשמעות או למשקל שייתן הקורא או המאזין הסביר לדבריו של אותו איש הציבור וזאת בניגוד
7 למשקל או המשמעות שיוחסו לדבריו של מי שאינו איש ציבור.
8 לא ניתן להניח כי פרסום אשר נעשה לדוגמא, על ידי שר בממשלה, יהא שווה ערך לפרסום אשר
9 נעשה על ידי אלמוני ביחס לסוגיה בטחונית זו או אחרת.

10
11 דומה כי ראוי שסוגייה זו תבחן בכל תיק לגופו, על בסיס זהותו של בעל הדין והנסיבות הנוגעות
12 לפרסום (לרבות היות הפרסום קשור בדרך זו או אחרת לתפקיד הציבורי).

13
14 אין ספק כי התובע והנתבע שכנגד הוא איש ציבור.
15 במסגרת חקירתו הנגדית טען התובע כי אלמלא תפקידו זה לא היתה כלל לכאורה הנתבעת מפנה
16 כנגדו את הפרסומים נושא הדיון.

17
18 זאת ועוד, חלק ניכר מן הפרסומים נושא הדיון בפני נגעו למחלוקת שהיא על פניה, לגיטימית, ביחס
19 לחתימה על הסכם קיבוצי הכולל, כך מדברי שני הצדדים, שינויים מהותיים ביחס למעמדם ולתנאי
20 שכרם של המורים בישראל, בשעה שהתובע הוא החותם על המסמך מכוח תפקידו כמזכ"ל
21 הסתדרות המורים.

22
23 גם את עניינה של הנתבעת והתובעת שכנגד יש לבחון לנוכח עדותה ודבריה שלה בכל הנוגע למעמדה
24 הציבורי.

25
26 הגם שאיני סבורה כי מעמדם של התובע ושל הנתבעת זהה בהיבט החשיפה הציבורית ותפקידם
27 הציבורי, הרי שאין להתעלם מן העובדה כי הנתבעת והתובעת שכנגד נטלה על עצמה תפקיד של
28 מכוונת דעה, תוך שהיא משמשת בתפקידים ציבוריים כאלה ואחרים (חברת מרכז הסתדרות
29 המורים).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

שיעור הפיצוי

על מנת שבית המשפט יפסוק פיצוי בגין הפרת הוראות חוק איסור לשון הרע, יש מקום להוכחת קיומו של נזק, הגם שאין חובה להוכיח קיומו של נזק ממון.

בתמיכה לטענותיו, הגיש התובע את תצהירה של הגב' רוטמן וזאת ביחס להשפעת הפרסום נשוא התביעה. ואולם, תצהירה של הגב' רוטמן התייחס בעיקר לאירועים בכפר בלום וממילא הוכח כי אין הנתבעת חבה כלפי התובע מכוח פרסום זה.

התובע והנתבעת שכנגד לא הוכיחו כי היה בפרסומים נשוא הדיון כדי לפגוע ביכולתו של מי מהם לכהן בתפקיד ציבורי. עם זאת, יכול ועצם הפגיעה בשמו הטוב של אדם, תמצא ככזו שיש לראותה כ"נזק" בר פיצוי.

פסיקתו של בית המשפט העליון מלמדת כי השיקולים להם נדרש השופט היושב בדיון לצורך הכרעה לעניין שיעור הפיצוי הראוי הם רבים מאוד. עם זאת, בסופו של יום, עסקין בהכרעה על דרך של אומדן.

קודם קביעת שיעור הפיצוי נתתי דעתי בין היתר, למקום הפרסום, מהותו ותוכנו של הפרסום, היקפו, תפוצתו, משך תקופת הפרסום, התנהלותם של הצדדים זה כלפי משנהו, הכוונה או העדר הכוונה הנלמדים ממעשיהם המאוחרים, השלכת הפרסום על הנפגע, יכולתו של המפרסם למנוע את הפרסום, זהותו של המפרסם וזהותו של הנפגע, עגמת הנפש שנגרמה לכאורה לצד הנפגע והראיות שהוצגו לכאורה לעניין הנזק.

(בעניין זה ראה לדוגמא ע"א 4740/00 לימור אמר ואח' נ' אורנה יוסף ואח' פ"ד נה(5) 510).

בחינתם של מכלול השיקולים הצריכים לעניין מלמדת כי אין מקום לגזור גזירה שווה בין הנתבעת לבין הנתבע שכנגד.

כל אחד מן הצדדים טען בפני ארוכות ביחס לנזק שנגרם לו לכאורה מחד ולחוסר סבירות הפיצוי הנתבע על ידי הצד שכנגד, מאידך.

בעניין זה לא ברור לי כיצד מחד יכול התובע 2 לטעון למה שהוגדר על ידו כ"נזקים ניכרים" עקב הפרסום באתר האינטרנט אותה מנהלת הנתבעת בהיקף של 500,000 ₪ ומאידך לראות בדברים אשר נאמרו על ידו במסגרת שידור רדיו בתוכנית אקטואליה באמצע היום כ"זוטות".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

באופן דומה, איני יכולה לקבל את טענותיה של הנתבעת במסגרת סיכומיה על פיהן קיימת לכאורה הגנה מכוח פסיקתו של בית המשפט העליון ביחס לפרסום נשוא התביעה בשל היותו פרסום שנעשה תוך שימוש באינטרנט.

עיינתי בפסקי הדין אליהם הופנתי על ידי הנתבעת ואיני סבורה שיש ללמוד מהם על קיומו של "מגן מוחלט" בפני תביעות בגין לשון הרע על רקע פרסומים אינטרנטיים. שיח ציבורי באמצעות האינטרנט אין משמעותו התרת שמו הטוב של כל אדם, וביחס לכל אמירה. איני סבורה כי פרסום דבר שלא נבדק לגופו והוכח שאין בו ממש אשר נעשה באתר, אשר הנתבעת העידה לגביו כי היו אליו למעלה ממיליון "כניסות", מוגן בפני כל תביעה בגין הפרת הוראות חוק איסור לשון הרע.

נאמר כי בספרו של הרב שלמה אבן גבירול **מבחר פנינים**, **שער המוסר** נזכרת האמרה הבאה: "ראוי לאדם שיהיה בוחר בארבעה: שידבר בטוב שבדברים, ושיאזין בטוב כאשר ידברו עמו, ושיסביר פנים למי שיפגע ושילמד לשונו לדבר בטובה".

דברים אלו יפים לבעלי הדין בתיקים אלו שבפני.

לאחר שנתתי דעתי לכל אלו אני סבורה שיש להעמיד את שיעור הפיצוי בו חייבת הנתבעת כלפי התובע 2, על היקף של 15,000 ₪. באשר לתביעה שכנגד, אני מוצאת שיש מקום להעמיד את שיעור הפיצוי בו חייב הנתבע שכנגד לתובעת שכנגד על היקף של 35,000 ₪.

סוף דבר

הנתבעת תשלם לתובע סך של 15,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

מאידך, ישלם הנתבע לתובעת שכנגד סך של 35,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

באשר להוצאות ההליך הרי שנתתי דעתי לעובדה כי התביעה ככל שהיא מתייחסת לתובעת 1 נדחתה וכי ככל שהיא מתייחסת לתובע 2 התקבלה בהיקף של 2% בלבד.

באשר לתביעה שכנגד הרי שזו התקבלה בהיקף של 14%.

בית המשפט העליון נתן דעתו לא אחת לכך כי כאשר קיים פער מהותי בין היקף הסכום הנתבע לבין היקף הסכום הפסוק, יש בכך כדי להשליך על שיעור ההוצאות שייפסק.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 6034/07 הסתדרות המורים לישראל ואח' נ' שניידר

ת"א 2782/08 אליהו- אלי חכים נ' שניידר

ת"א 2873/08 גוב-ארי יקי נ' שניידר ענת

לאחר שנתתי דעתי לאלו באתי לכלל מסקנה כי אין מקום לפסיקת הוצאות לחובת הנתבעת ואילו
הנתבע שכנגד יישא בהוצאות ההליך בהיקף של 7,000 ₪.
בנוסף תישא התובעת 1 בהוצאות ההליך בסך של 9,000 ₪.

המזכירות מתבקשת לשלוח את העתק פסק הדין לצדדים באמצעות הדואר

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.
ניתן היום, ח' תמוז תשע"א, 10 ביולי 2011, בהעדר הצדדים.

הלית סילש, שופטת